

ERDELYI HÍRADÓ

Szombaton, November' 21 - dikén, 1829

Mexico—Spanyol-ámér. Cnba—Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Németország
Muszkaország—Törökország—Erdély—Külömbfelek—Mértéktár 21-dik árkus.

Mexicó

Az észak-amerikai Journalok az itt következő tudósításokat hozzák Tampicóból, sept. 1-ső napjáig: "A' múlt hónap' 21-dikei éjjel, által hozta Santa-Anna Gen. a' maga' katonaságát, 1400 embert, a' vén Tampico-városából, ide, és megtámotta a' spanyol katonaság' itt maradt részét, míg Barradas Gen. Altamara ment, hogy Garza Generált, ki a' mexicói katonaság' egy részével ott áll, meglepje, és, mint magát ketsegtette, az öreg Generált, és mindent a' mi alatta állott, saját vesztésé-
ge nélkül, fogságra tegye. Aug. 22-dikén, korán, 2 óraker, elkezdődött itt az útzár-
záson, és a' házakról le, a' tsata, s tartott 10 óráig, midőn a' spanyolok parlamentirozni (szótválgatni) kívántak, s megegyeztek benne, hogy magokat Santa-Annának megadják. De minthogy Barradas, a' ki örült, hogy a' maga' altamirai látogatásából eljön, éppen akkor érkezett vissza katonáival; megfordult a' nap' szerentséje. Új egyességre léptek; Santa-Anna ismét vissza-adta a' várost, és akadáj nélkül mehetett vissza az e-lébbi állásába, a' vén-városba, a' hol most tartózkodik s katonáit szaporította, mely igen könnyen megyen, mivel' minden Mexicói a' környéken, 18 esztendőstől 60-ig öhozza a' megyen.—A' Mexicanusok meggyőződötteknek tartják magokat, hogy az ő' következő megtámodások, nem lesz haszontalan; és Barradas, mindenfelől bekerítve, meg fogja köszönni, ha a' vá-

rost és saját katonáit a' derék Santa-Annának által-adhattja. — Mi, nem kételkedünk, így szöllanak a' levelek, hogy Barradas nem sokára kéntelen lesz magát megadni, s így, helyre áll a' tsendesség. A' vén városban álló sereg és a' mellyek most az altamirába vivő útban vannak, nem kevesebb 10 ezernél, azomban, belőlről, ömölve szaporodik, a' legnagyobb gyűlölségtől lelkesítettvén a' megtámodó Spanyolok eránt, kik mind itt fogják hagyni a' fogokat. — Ezt a' tudósítást egy észak-amerikai hajó hozta 30 nap alatt Baltimore-be, a' honnan még ezt teszik hozzá, — a' hajón, még aug. 31-dikén azt beszéltek; hogy Barradas egy szóváltóval Santa-Annához ment; Tampicóban sok betegség uralkodott, 700 ember feküdt volna hideglelésben.

A' Messenger des chambres azt mondja: "Egy, a' mi' Olvasóink közzül, közöl velünk egy, mostanában Havannahból érkezett levelet, mely szerént Cubasziget leírhatatlan peésésben van. A' volt ott a' hire, hogy Santa-Anna Gen. semmivé tette volna azt a' 5500 Spanyolt, kik Tampico-t elfoglalták.

A' Times: "A' valóságnak tsak árnyéka sints a' New-yorkon által jött tudósításban, mintha a' Santa-Anna' katonáit Tampico mellett megverték volna a' Spanyolok. A' datumok egybe-hasonlítása eléggé megmutatja, hogy Santa-Anna akkor, mikor a' Ferdinand' katonasága, a' mondás szerént, győzödel-

mes lett volna, Tampicohoz, nem is érkezhettek-el. — Egy mexicói levél, mely New-yorkon jött keresztül és Havreben egy kereskedő Házhoz jött, azt a tudósítást hozza, hogy a Mexicóban (a városban) egybe-gyűlt Congress sept. 5-dikén, bevett egy Végzést, mely minden Spanyol és minden idegen ellen halált rendel, valakit fegyveres kézzel fognak-meg. Az executionak nyomon végbe kell vitetnie. Így bánnak az olyan Mexicanusokkal is, a kiket az ellenség közt találunk, nyomon agyon lövetik azt. Tsak azoknak kegyelmeznek-meg, a kik önként adják-meg magokat a mexicói seregeknek. — Írják még New-yorkból is, sept. 28-dikán, hogy egy, Mexicóbólérkezett utazó azt beszéli — a Tampico ellen kirendelt mexicói katonaság 15 ezer emberből állana. Egy mexicói tengeri Tiszt levelében pedig a van, hogy a Campechi kikötőben 12 felkészült hadi hajó fekszik, és minden, a ki tsak egy fegyvert elbír, fegyvert fog.

Spanyol-amer. Cuba

Havannah-i tudósítások sept. 11-dikeig szólnak. A levelek két-felék: egyik rész azt állítja, hogy a spanyol-szállítvány, Tampico megvétele után, elindult volt már a főváros-felé, és hogy sok pénzt elfogtak volna; Havannahban is 18 ezer emberből álló katonaság volna még, melynek egy részét Mexicóba indítanák. — A másik rész azt mondja, hogy a hadi szállítványnak minden reménysége elveszett, egy benn-született-se adta hozzá magát.

A mexicói Journálok rövid értelmé, a baj kezdetekor augustusban. — Az Espiritu publicóban, van a Köztársaság Vice-Praesessének, Don Anastasio Bustamente-nek, egy levele, melyben ő Guerrero Praesest a karjával kínálja a hazai védelmére. Egyszermind közöltetik

az Előülölő' nevében a Montezuma' feleletje. — A' Messagero Federálban pedig az ország-lószékek ez a rendkívülvaló jelentése van: "A' ma-este Mexicóból érkezett Kurír által azt a hivatali tudósítást vette ŐExja, a Helytartó, hogy júl. 23-dikán, Nuzco-ból 9 hajót, 24-dikén ismét egyet láttak, mellyek mind Acapulco-felé kormányoztak, a' hol a' délrészi Mexicóiaknak hazaszeretete és vitéssége, készül ezen újj spanyol-beütés' megtanítására. Azt is írja, hogy a' Nagyméltóságú tampico de tamaulipas-i Városi Tanács, a' megőrült kiszállottaknak, Cabo-Royonál ellenek állván, azt végezte, hogy elébb meghal és felegeti a' várost, mint-sem egy Spanyol befogadjon: hogy ott, még az asszonyok és gyermekek is, a' mennyire lehet, felfegyverkeztek és készek vólnának meghalni; hogy annál-fogva, a' nagy-lelkű katona-Commandans, azon a' helyen, nem tekintvén kevés erejét, elkezdett a' vakmerő Ibériaiakkal hátrólói s azokat elrettenteni; hogy Santa-Anna, Valdivia és Garza Generaloknak, alkalmason közelíteniek kell már hozzájuk, hogy őket egészen eltöröljék; hogy a' vak-szerentse-hajhászók' száma 4000; hogy a' fanatismus' segedelmére, egy Papot hordoznak magokkal, ki az Ő Királyaért declamál, kit Ő igazi Páskertornak, az Isten' szent nevét megfertéztetvén, nevez. A' Guanaxuato, San Luis és Potosi Státusok, a' háboru alatt 20 ezer embert fognak tartani; az ország-lószékek vetekednek a' segedelem-adásban; a' seregek első kivánuak lenni az ütközetben; hogy hihetetlen sok pénz-segedelmet ajándékoztak némely fő-ország-lószékek, — egy szóval, olyan készületeket tennének a' Mexicanusok, hogy ha az mind úgy volna, a' Spanyoloknak még a' matskái se maradnának épségben.

A' legújabb tudósítások szerint Me-

xicóból, sept. 1-ső napjáról, a' londoni Journálok' beszéde után, Santa-Anna megtámotta volna, a' Spanyolok által elfoglalt Tampico városát; de egy makats ellentállás után, kénytelen volt magát vissza vonni.

Spanyolország

Mádríd, oct. 15. — Tegnep' volt a' Király' születése' napja, 45-ödször életében. Az ágyúk dörgöttek, az Udvariak ömlöttek az Escorialba, a' kéztökölés' nagy ceremonijára. Christina Királyné, csak az Amalia Királyné' halálára kiszabott 6 gyász hónap után, azaz, novemb. 18-díkan fog belépni Spanyolországba. — A' Figueira Gróf spanyol Követ' hiteladó-levele' beadásának a' ceremonijája Don Miguel Királynál, úgy láttik, csak tsalogató tsemege volt a' frantzia Ministeriumnak, hogy ezt a' példát követné. Aról beszélnek, hogy a' tartományi népkatonaság' minden regementjét mozgásba indítják; ellenben, a' királyi Önkénteseket mind el fogják bortsítani. Az apostoli felekezet igen tsendesen viseli magát; a' római és neápolji tudósítások, nem igen vannak innyek szerént.

Nagybritannia

Az Átlás azt mondja: "Jó kézből tudjuk, hogy az ÖFge' egyik szemének látó-ereje, annyira megerőtelenedett, hogy semmi reménység nints megtartásához. A' másik szemében is hirtelen mutogatják magokat veszedelmes symptomák, úgy hogy a' Szemorvosoknak minden mesterségek a' próba-tétellel felsülhet, hogy jóvá tehetnék. — Szenved még a' Monarcha egy daganatban is, mely az egyik térdén támodott, és a' melyet nem akarunk jobban leírni, hogy haszontalan tűnődéseket ne lázassunk-fel. Az a' fájdalom, melyet mi ezen különösségek' elő-adásában érzünk; még-inkább neve-

kedik azon belső bizodalom által, melyet ennek tanúbizonyságában helyheztetünk.

A' Globe and Traveller fenekik és jól kimerítvén fontos argumentumok' kútféjét a' muszka Tsászár' nemes maga-mérséklése mellett, a' békekötés' feltételeire nézve, így végezi győzdelmes beszédét: Ha egyszer a' civilisatio az egész Európán egyformán elterjed — quando coeli! — ha taian a' Törököket is ide érti; úgy, kétségekívül szeresen fog állani minden Státus' Lélek-szama, bírtoka' termékenységehez, 's ereje, szeresen az ő' népességéhez. Akkor lessz osztán az — ha a' Muszkabirodalom eddig széjjel nem bomlana — mikor Európa' Státusainak minden erejére és bátorságára szükség lenne, anuak uralkodásának ellent-állani. De ezt a' megeshető veszedelmet nem lehet korai háborúk által elkerülni. Minden, a' mit okosan lehet tenni, abból áll, hogy Európa' köz-velekedését a' jövőveszedelemre útasították, 's e' mostani hiedelmetlenséget fogyasztják, mely a' nemzetek között uralkodik, mellyeknek haszonérdeklések egyforma, 's iparkodniok is egyformán kellene. Az az oktan irigy feltés Anglia ellen, melynek, ha mindjárt akarná is, soha-se lessz módja benne, hogy a' continens-Hatalmak' rovássára foglalásokat tegyen, régen káros behatással volt már az európai politikára, és képzeletek által tartatott és erősített-meg, mellyek ezen országban felbéjjazók voltak. A' mi' korai szepegésünk a' Muszkáktól, és a' mi' feleslegi hajlásunk a' Törökökhöz, azt hitette-el más nemzetekkel, hogy a' török ügybaj minket legközelebből illetne. Nem jól vették-fel a' dolgot, mely hibát az idő hárt-el, ha csak nem saját politikátlanságunk által dolgozunk az idő' behatásai ellen.

A' frantzia Journálok azon tsudálkozáván, hogy VII-dik Ferdinánd elve-

tette a' lárvát, a' Times más útbá igazította őket. Nem azon kell, úgymond, tsudálkozni, hogy a' maskarát, mely szerint az ő' rokonát mintha nem szenvedette volna, elvetette; hanem azon, hogy olyan soká nem vetette azt el; és még azon, hogy fő-szomszédtságában szabad szájjára mer hagyni egy végre-hajtott usurpátio' példáját, mely az ő' saját családjára igen könnyen elragadhat, mikor észre-se veszi, — tsak-hogy a' világság' hatalmas ereje be ne hasson az Escuriálig.

Chanticleer világnomozó hajóról ír egy Tiszt a' Jó-reménység' cápjaról né-mely dolgokat, saját utazásokról a' déli pólus-felé. Az első mágnesi próbát Monte-Videoban tette-meg Forster Kapitány. A' Chanticleer, oct. 5-dikén, 1828, indult innen el 's vitorlázott, a' Státusok-szigetéjébe (Staaten-Insel) a' Terra del Fuego' keleti partjára, 's vasmatskát vetett egyik kikötőben annak északi oldalába; melynek Forster Kapitány, a' világban nagy körül-hajókázója' tiszteletére, "Port. Cook" nevet adott. A' Státusok-szigete egy nagy erdő, déli-pólus-bikkés, mely szüntelen zöld. A' Chanticleer elvitorlázott dec. 21-dikén (nyárkezdetén) Port Cookból, hogy a' nyarat Dél-Shetlandban töltsse-el. Jan. 2-dikán látta-meg a' hajó az első jéghegyet, 60° szélesség alatt; később pedig igen sokat, és egyszer, számláltak-meg a' fedélről 85-at. A' Chanticleer délre vitorlázott egykíség a' Shetland-sziget-tsoportjától, 's meglátott egy nagy darab földet, egy nagy hóval, jéggel fedett bértzel együtt. Forster Kapitány kiszállott, 's elfoglalta azt IV-dik György' nevében. Clarence-Land nevet adott annak; 's a' helynek, a' hol kiszállott, "Cape Possession" nevet adott. Cape-possession a' 64° déli szélesség alatt fekszik; 's a' meynyire tudjuk, a' leg-

délibb tartomány a' földgöjőbison. E' volt a' legkülsőbb déli hely, a' meddig Forster Kapitány hatolt. Jan. 19-dikén vasmatskát vetett a' Chanticleer a' Deception-sziget' kikötőjében; mely egy a' megjegyzésre legméltóbb helyek között a' világon. A' sziget vulcan-eredetű, 's áll, fekete hamu-hegyekből, az ezen fekvő jég-és hó-szörnyeteg rakásokkal. A' tengerpartok füstölnek a' gőztől, a' mellett hogy a' parton szörnyű jéghegyek állanak. A' hóval fedett hegyek is füstölnek. Az egygyetlenegy élő-állatok, a' miket ott találhatni, volt a' Pinguin (pingoin, papagáj-fajta, fettgans), még-pedig leírhatatlan sokasággal. Sok ezereket löttünk abból, és egynebány százat besóztunk a' hajónépnek; semmi nyomát nem találni a' szigeten az eleveenségnek, 's egyebet nem látni, kietelenségél. Mártz. 8-dikán ment-el a' Chanticleer éről a' szigetről, 's ment a' Cáp-hornra; mely a' climára és productumokra-nézve, hasonló a' Státus-szigethez. A' déli régiók' klimáját nagyobb-részt hibáson írták-le: mert a' Cáp-hornon, a' déli szélesség' 56°-dik foga alatt éppen olyan erős a' nevedés, mint az északi szélesség' ugyanazon grádusa alatt az általlelenni fél göjőbison. Minekutánna a' Chanticleer végtárgyát elérte; elvitorlázott az május' 24-dikén Caphornból, 's 21 nap után megérkezett a' Jóreménység' Cápjára.

A' Morning-Chronicle azt mondja, hogy a' Törökökre az ő' győzödelmes Ellenkezőjők'től vetett feltételek igen mérséklettek: nem lehetett volna töllök kevesebbet kívánni. Az a' térhely, mellyet a' Törökök Európában és kis Ásiában elfoglálnak, semmi tekintetben nem olyan tárgy, mellyen a' mi' időszakunk büszkélkedhetne. Valóban azt kellett volna óhajtani, hogy azok a' vidékek, a' hol a' mi' törökünk az első fontos lépése-

et tette a' maga' formálására, inkább
 tek volna bizodalom', keresetmód' és
 om' lakhelyei. Másrészről pedig, Musz-
 ország' maga' mérséklése nagy értel-
 et ajándékozott, mint szép hódolást a'
 rilisatio' sorába legutól belépett Hata-
 mtól, a' nemzetek között álló törvény'
 incipiumainak, és mint bizonygát az
 úrópai vélekedés' behatásának az ország-
 székekre. Mi, magunk' részéről, ezen
 érsékletben, a' többi európai Hatalmak'
 telmeinek' ezen tisztelésében, ezen ir-
 rkodásban, annak megmutatását lát-
 k, hogy a' hadakozás nem oly' szán-
 ékkel kezdődött, hogy az uralkodás na-
 yobbodjon, hanem, — mely minden hó-
 oltatásoknál sokkal fontosabb — hogy a'
 ereset-szorgalom' kibontakozása a' már
 zsal bíró tartományokban, bátorságossá
 tessék, egy, az emberi nemzet' Histo-
 ájában emlékezetre-méltó elő- lépést,
 mely a' hitet erősíti, mellyet minden
 ölkben férfiak védelmeztek. Egy véget
 n előlépés' hitét a' tarsasági jobbítás-
 an. — A' hatalom' egymás-mérséklésé-
 l formált gondolat, mely a' mi' Stá-
 isembereinknek az utolsó százesztendő-
 en annyi dolgot adott, és a' mely, e-
 ész' eddig az utolsó esztendeig, sok u-
 almas Beszédet okozott a' parlamentben,
 ontos előkelőség volt, ámbár magában
 ktalan, a' Hume' jegyzése szerint, a'
 égiség és a' közép időszak előtt, mikor
 még semmi közösülése az értelmeknek és
 rzéseknem uralkodott a' nemzetek
 özött. A' Frantziák' utóbbi hódoltatás-
 ok, nem annyira támodott a' birtok-
 nagyobbadás' kívánásából, mint a' de-
 nocratica felekezet által érzett szükség-
 ól, hogy a' dolgok' újj rendi ellen egy-
 ne-szövetkezett aristocratiait eltöröljék. —
 Alig foljt-le százesztendő, mikor még a'
 örökök Európát ijedséggel töltötték-el,
 s a' ditsósségnem kis része származott

egy nagy Generálnak, Eugenius Printznek,
 hadakozása' módja' feltalálásából, mellyel
 abhoz jó kimenetellel lehet fogni. És most,
 az európai behatóbb státusok között a' leg-
 kissebbik, Burkusország, sokkal hatalma-
 sabb mint a' nagy ottomani Birodalom az
 utolsó háború előtt volt. — Az európai Ha-
 talom' titka abban áll, hogy az emberi erők'
 kibontakozásának szabadabb ösvény nyit-
 tatott a' tzelhoz, mely által a' materialis
 (alakos) világonvaló erővétel, bizonyos.

Megrezzentek itt, úgy mond a' Mor-
 ning - Herald, azok, kiknek temérek
 pénzek fekszik Mexicóban. — Két-kép-
 pen vélekednek a' spanyol hadi-szállít-
 vány' kimeneteléről: némelleyek úgy né-
 zik azt, mint oktanul kezdett, rosszul
 számlált próbatételt; midőn mások, a'
 megtámodóknak minden jót ígérnek, mi-
 vel' a' Mexicóiaknak nagy része, szeret-
 né a' spanyol hatalmat ismét helyre ál-
 lítani. A' scotus szabad-kőművesek (Me-
 xicóban) megkötött monarchiát kíván-
 nának, s felükbe egy spanyol Printzet.
 De az ilyen alku, hibető, nem tettze-
 ne VII-dik Ferdinándnak; nem is lehet
 azt hinni, hogy a' spanyol udvar osz-
 tozó-felet szenvedne maga mellett, s
 mérséklő konstitutziót Mexicóban. A' vé-
 ge mutattja-meg hogy lessz; leghihe-
 tőbb az, hogy az északamériki Egy-
 státusok maradnak Mexicónak mustrául.
 Ha bár jóideig fogna is tartani ez az el-
 kezdett viaskodás; nem lehet feltenni,
 hogy a' spanyolok ezt a' tartományt
 hosszú időre tehessék ismét magokéva.
 Rémitő zavar-állapotban van ugyan az;
 de a' politikát szamba nem vévén, a'
 föld-birtokosok is nagyon megváltoztak:
 melyből következik, hogy a' két belső
 tzivakodó Fél össze-adja magát egy har-
 madik ellen, mely ha nyér, mind-a'-két-
 felet elnyeli. Ha pedig a' Creolokat ki-
 hagyják a' játékból; akkor egyedül tsak

a' Kezdet-eredeti lakosok maradnak, kik együl-egyig ellene vannak a' Spanyoloknak; kik sokkal rettentőbbek mint az ember gondolná. A' mostani Praeses, Guerrero is, felénél nagyobb-részen Indus, és a' népnek imádoztja. Egy beszédeben a' Congresshez, egy helyen a' többek közt, kitettik, hogy a' spanyol vérre mely ereiben tserkedez, keveset ügyel. "Nyomorúlt emberek! úgymond, Nem jut eszékbe, hogy a' Mexicóiak mindég szabad emberek voltak, hogy ők esmerik saját jussaikat, hogy ők, tudnak szabadok lenni, és hogy gyalázat nekik, őket azzal a' megméltatlanító telepi állapottal kínálni, a' melybe őket, szerentsétlenebb időkben, 1519-ben, egy nyomorúlt vakszerentse-hajhászó döntötte." — Ez, egy Indus' beszéde, és, akarhogy vegyék azt a' Creolok, — az eredeti törsök lakosok előtt igen tzirokáló hangu. — Kevés hét-, talán kevés napok-múlva, a' Spanyolok' fekvése Mexico' birtokában, el fog dűlni.

Frantziaország

Egy Journal azt láttatik tudni, hogy az eltévedt Queluz Vicomte, se fogva nints, se meg nem holt, hanem Genuába utazott, hogy Don Miguelnek Turinban, egy sárdiniai Printzasszony' kezét kérje; és ha ez az alku dugába dűlne, menjen tovább, próbáljon szerentsét Neapoljban, egy hasonló tárgy körül.

A' Gazette de France-ban e' van: "Midőn az adrianapolji egyességről szöll, nyilván adja hírünké a' Constitutionnel oct. 18-dikán: "Imé, az Anglia' tengeri ereje 's más Státusoké örökre ki van zárva a' Pontus-Euxinusról!" Nem mond újságot: mert ez a' principium, már a' régi egyességekben is ott volt. Az 1809-ben Anglia és a' Porta között megkötött béke-egyesség 11-dik tzikkejében, világosan így van: "Minthogy minden

időben meg vólt tiltva a' hadi-hajóknak a' Dardanelle' tenger-szorossába, 's a' fekete-tengerébe bemenni, és minthogy az ottomani Birodalom' ezen régi rendtartásának, ezután is békesség' idején, minden Hatalomnak ellenében, meg kell tartatnia; tehát igéri a' britannus udvar is magát ezen principiumhoz szabni." 1809-ben, bizony nem Muszkaország vólt az, a' ki ezt a' rendszabást sürgette, mint-hogy mind-a'-két alkudozó Féllel versengésben vólt. Ugyanazon Kötésben újítottatott-meg 1675-ről, a' IV-dik Mahomed és II-dik Károly között kötöttek egyesség, és a' Nagyúr' Státusaiban még, mint polgári és politikai jus, úgy szolgál az angl. Követ' és Konzul' saját jurisdictiójára-nézve.

A' Követek' Kamarájának amaz esméretes Tagja, Laborde Sándor Gróf, egy írást tétetett oct. 28-dikán a' Constitutionnelbe, melynek az értelme, ez: "Az a' tzikkelj, melyet az Úr tegnap' a' Görögök által kért utolsó segedelem-felől kihirdetett, ára indított engem, hogy ezen dolog-felől mindjárt tudakozódjam; és fellázzadt fájdalommal tanúltam-ki, 1) hogy valósággal a' görög országlószék' meghatalmazottjai egy hirteleni és utolsó segedelemért foljamodnak a' frantzia országlószékhez, tudtára adván ennek, hogy a' kormányozásnak minden ágai, pénz-nemléte miatt, azon lépésen vóltak, hogy egyet-se mozdúlhasanak, és hogy az abból származható rendtelenségnek Görögország' belső-külső ellenségei hasznát-vévén, szerentsés megszabadulását veszedelemre tétethetné-ki; 2) hogy ezen Biztosoknak többszöri kéréssek' ellenére is, az utolsó vasárnapi vagy hétfői Tanátsban, minden feltétel nélkül és végképpen megtagadták a' segedelmet; (?) 3) hogy a' Biztosok között egy, kétségbe-esvén, hogy ezt a' segedelmet meg

n nyerik, a' frantzia országlószéknek ígérte, hogy maga adja-meg a' kint summának felét, ha a' frantzia országlószék a' másikat költsön oda adná; ezt a' nemeslelkű kínálkozást is visszavetették és azt határozták-meg, hogy semmit se adnának; 4) hogy ezen feltételre megtagadás' következéséül, Eynard és egy a' Biztosok közzül, nyomorvagy meghatározta magát, hogy ő, egyedül maga' erejétől elküldi Görögországnak segedelmet, és tsak oda fordította kérelmét, hogy annak elvitelére egy királyi ajót nyerjen. Igazán mondom az Úrnak, hogy minden egészen igaz, és én, nem hiszek, hogy a' Ministertől, a' kit ez a' dolog illet, megtzáfoltassak. E' lenne tehát a' gyümöltse a' nemzetek' annyi gyötördésének, és a' frantzia Király' nemes közbenjárásának! Azon pillanatban, mielőtt iparkodásunk', áldozatunk', reménygeink' gyümöltseit kellene szaggatnunk, még megfoszt bennünket, attól egy kezetlen kiméllés, és egy nemzet' megmérését, mely egész boldogságát nekünk köszönte, kétségessé teszi, vagy inkább próbára teszi azt ki. Valóban egyszalattatik az, a' ki a' képviselők' amarájának olyan sugoriságok által akar tettezni. Mit ítélnék Frantziaországból, ha mi, midőn már egy nemes protételre 40 -- 50 milliót adtunk-ki, — minekutánna egy szerentsétlen nemzetet érünkkel és kintsünkkel szabadítottunk-ki, nem akarjuk saját munkánkat egynehány százezer frankal tökéletességre hajtani.

Németország

Az alsó Rajnától, oct. 19. — Az a' visítás, melyet a' frantzia és angl. Jourálok a' muszka-török békesség ellen és Muszkaország' részéről, az annak tartott közödelem - visszaélés ellen kiabálnak, szinte epochát tsinál. Frantziák hoznak el olyan vádakat, azok, a' kik nem szün-

nek-meg, most, a' legnagyobb békesség' idején, melyben ők a' szövetséges hadseregek' kétszeri jelen-léttek után Párisban, még mindég bírják az ő' régi határjokat, a' rajoa' bal-partján, esztelen meghódoltatásról lármáznak? vagy, Anglusok akarnak úgy beszélni, kik az ő' szerkezeteikben Ásia' nemzetivel, a' fegyver' nagyobb hatalmát eleitől-fogva a' legfelső fogra emelték; mint az ő' szörnyű birodalmok Keletindiákon világosan bizonyítottja? Az olyanok, valóban tsak nevettségesek, és nem érdemlik hogy felettek igazában vetekedjünk. Külömben, Muszkaország' állása olyan természetű, hogy neki az efféle visítások semmit-sem tehetnek. — Szembe-tünő az, hogy hajlott, kivált' Németországban az utolsó idő alatt, a' köz-vélekedés Muszkaország' részére. Külömben minden idegen politica-felekezet és haszonérdeklés meghallotta nállunk a' maga' viszhangját; most, a' frantzia és anglus politica, tsak kevés partfogót talál meg nállunk.

Muszkaország

Tsászár Öfge méltóztatott rendelni, hogy az oct. 15-dikai fges. napi-parantsolat' következéséül, a' török háborúért felállított emlékpénzben azok a' tengeri katonák is részesüljenek, kik a' török Porta ellen tett hadizenet előtt, a' közép-tengeri hadi - fordulásokban részesültek. (Kétségkívül a' navarini ütközetbelieket illeti ez a' clausula leginkább.)

Törökország

Serbiából azt beszéllik, de hihetőbb, tsak a' szóhajtók, hogy a' Serbusok Milosch Hget. várják Hospodárjoknak, és hogy éről, még Adrianápoljban is alkudoztak volna; hogy Serbia-olyan igazgatást kapna mint a' Hospodárságokban van; hogy Serbiából kitakaradnának a' Törökök, és az egész országban egy Muselman-se lakna. A' Serbusok mindent hisz-

nek és költenek most örömben; annak örülnek, hogy az akermani feltételeket, végre, tsakugyan megnyerik; megérdemlik, tsak az által is, a' miut magokat a' háború alatt viselték, holott az alkalmatosság könnyen engedtelenségre vezethette volna őket a' Portához. — A' legjobb barátságban élnek Adrianápoljban a' Muszkák a' Törökökkel, együtt esznek-isznak, innepelnek, isznak egymás' egészségéért: mert a' Törökök is sokan megisszák már a' bort, némellyek nem is lehetnek-el a' nélkül.

Erdély

Fontolóra vévén az Erdélyi Fges. kir. Főkormányzék, valamint a' Fő-Gen. Commandó, hogy a' pestis' tsapása, mind Moldvában, mind Oláhországban ismét erőt-vett, sőt ez' utolsóból Kis-Oláhországba is beharapódzott, nem tsak hogy a' tisztelt Commandó a' pestis-kordont szorosan megkettőztette és a' törvénynek stante-pede kiszolgáltatására az azt megrontók ellen, katonai hatalmat adott; hanem a' Fő-Kormányzék, még azon Székeknek is, a' mellyeknek elébb ilyen just engedni nem láttatott szükségesnek, mint például Szászváros, Malompatak (Mühlenbach) 'sat. ugyanolylan szabadságot engedett az egészség-intézetek általhagói ellen.

A' Nagy Enyedi Fő oskolájában a' Reformátusoknak ürességben jöven, rit-

ka érdemü és közkedvességü Professor Hegedüs Sámuel Urnak, a' Kološvári Fő oskolához a' Theologiai Cathedraba való visszatételével, a' Historiai tudományok, Aesthetica, és Deák litteratur a tanítói Széke, ezen diszes hivatalra az Erdélyi Réf. Fő Consistorium' szép tudományja és jeles nevelői talentoma' tekintetéből T. V a j d a Dániel Urat nevezte-ki, azon alapos reményjel, hogy az Enyedi Fő oskola vesztése, a' lehetőségig ki van pótolva.

Külföldiek

Kis dolog, nagy találmány. — Nov. 1-jétől-fogva, újjonnan számozzák-meg Brüsszelben a' házakat, mely szerént, minden úttzának saját számjai lesznek, mégpedig úgy, hogy az egyenes számok a' bal-, az egyenetlenek a' jobb oldalon lesznek *).

* Ez a' tudósítás így érthetetlen. — Melyik az úttzának a' bal vagy jobb oldala? felelet: az egyik. Mit tesz' egyenes vagy egyenetlen? lehető: páros és páratlan. Mit ért a' saját számjain? lehető, azt, hogy mindenik úttzán elől kezdik a' számot 1, 2, 3, 'sat., neve lévén minden úttzának. — Így, nem kell idegennek egy óráig keresni tsak azt is, mere van például az 5 százás szám, 's ezt elő-találván, meddig keljen gyalogolni, míg az 580-t elő-találja.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
	6	7	9	26	27	29
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	58.7/8	58.1/4	58.7/8	91.1/2	91.3/4	91.1/4
Pengőpénz-Obl. 5pC.	103.1/8	103.1/8	102.5/8	—	—	—
Roths. 1820, 100f. CP.	—	—	—	66.1/2	66.1/4	67.3/8
Partial. 1821. Ua.	132.15/16	—	132.1/4	—	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1239.—	1237.1/2	1234.—	—	19.1/2	—
Páris, Oct.	28	29	30	—	20.3/8	—
Consols 5 pC.	108.40	108.30	108.30	48.1/4	—	48.1/4
Ugyanaz 3 pC.	82.70	83.—	82.65	105.—	104.3/4	—
Bank-aktia,	—	—	—	—	—	—
				London Oct.		
				Consols, 3 pC.		
				Stocks-Prémie, Sh.		
				Brasiliai Bons		
				Buenos-Ayresi		
				Columbiai		
				Mexikói		
				Portugalli		
				Muszkaországi		
				Görögországi		